

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 65/2019

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 2^α Ιουλίου του έτους δύο χιλιάδες εννέα (2019) ημέρα Τρίτη και ώρα 9:30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής και Αρχή), μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Προεδρεύων: Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος

2. Μέλη: Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης, Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μαρία Στυλιανίδου, Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου, Π.Ε. Διοικητικού - Οικονομικού

Έκθεση : Α.Π. 3536/01.07.2019

Εισηγήτρια: Παναγιώτα Αλεξίου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη μέσω τηλεδιάσκεψης η εισηγήτρια κ. Αλεξίου, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου κ. Θεοδωροπούλου, οι οποίες αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών του Συμβουλίου της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

ΘΕΜΑ: Αίτημα, υποβληθέν δια του με 5821/12.06.2019 εγγράφου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Α.Π. εισ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3227/12.06.2019) μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, όπως τροποποιήθηκε δια του από 21.06.2019 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (Α.Π. εισ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3367/21.06.2019) και συμπληρώθηκε δια του από 26.06.2019 (Α.Π. εισερχ.

Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3457/2019) μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μετά των συνημμένων σε αυτό εγγράφων και δια του οποίου, ως τροποποιήθηκε, ζητείται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, περί προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, ως ισχύει, για λόγους επιτακτικής και κατεπείγουσας ανάγκης, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περιπτ. γ του Ν. 4412/2016, προς το σκοπό σύναψης σύμβασης για την κάλυψη των αναγκών του Πανεπιστημίου σε καθαριότητα, για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών και ειδικότερα από 01.07.2019 έως 30.09.2019, προϋπολογισθείσας αξίας € 40.157,06 χωρίς Φ.Π.Α. και επικουρικά η επέκταση του διαστήματος των έξι (6) μηνών που είχε χορηγηθεί στο Πανεπιστήμιο δια της υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφασης της Αρχής (σύμφωνη γνώμη), προς τον σκοπό σύναψης σύμβασης μέσω διαπραγμάτευσης για την ανάδειξη αναδόχου υπηρεσιών καθαριότητας έως την 30.06.2019.

.....

Με το από 12.06.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, υπεβλήθη το με Α.Π. 5821/12.06.2019 έγγραφο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Α.Π. εισ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3227/12.06.2019) μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου. Στο εν λόγω αίτημα, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αιτήθηκε την «επέκταση» του χρονικού διαστήματος των έξι μηνών, για το οποίο είχε παρασχεθεί σύμφωνη γνώμη της Αρχής για την κάλυψη των αναγκών του Πανεπιστημίου σε καθαριότητα, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφασης της Αρχής.

Εν συνεχεία την 21.06.2019 υπεβλήθη εκ νέου μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (Α.Π. εισ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3367/21.06.2019), δια του οποίου τροποποιήθηκε το προαναφερθέν, ως προς τη νομική βάση του αιτήματος χορήγησης σύμφωνης γνώμης για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης. Ειδικότερα, δια του εν λόγω δευτέρου διαβιβαστικού εγγράφου, το Πανεπιστήμιο αιτήθηκε τη χορήγηση σύμφωνης γνώμης της Αρχής επί τη βάση της διάταξης της περ. γ παρ. 2 άρθρου 32 ν. 4412/2016, ήτοι για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης, ενώ επικουρικώς αιτήθηκε την «επέκταση» του χρονικού διαστήματος των έξι μηνών, κατά τα ανωτέρω.

Τέλος, δια του με Α.Π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3457/2019 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, υπεβλήθη στην Αρχή απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, στο κείμενο της οποίας ρητώς αναφέρεται ως νομική βάση του αιτήματος η περ. γ παρ. 2 άρθρου 32 ν. 4412/2016, ενώ επικουρικώς ζητείται η εξέταση της «επέκτασης» του χρονικού διαστήματος των έξι μηνών, κατά τα ανωτέρω.

Ως εκ των ανωτέρω προκύπτει, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, για λόγους επιτακτικής και κατεπείγουσας ανάγκης, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περιπτ. γ του

ν. 4412/2016 και επικουρικώς την «επέκταση» της υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφασης της Αρχής, δια της οποίας χορηγήθηκε στον ως άνω φορέα σύμφωνη γνώμη για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, προς τον σκοπό σύναψης σύμβασης για την ανάδειξη αναδόχου υπηρεσιών καθαριότητας, για την κάλυψη των αναγκών του Πανεπιστημίου, για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών και ειδικότερα από 01.07.2019 έως 30.09.2019, προϋπολογισθείσας αξίας € 40.157,06 χωρίς Φ.Π.Α.

Το λόγω αίτημα υποβάλλεται σε συνέχεια του υπ' αριθμ. 37/ 25.06.2019 πρακτικού Πρυτανικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (θέμα δεύτερο, σε απόσπασμα), το οποίο υπεβλήθη στην Αρχή δια του με Α.Π. 3457/26.06.2019 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Από τη μελέτη των στοιχείων και εγγράφων του φακέλου της υπόθεσης, όπως συμπληρώθηκαν σύμφωνα με τα προρρηθέντα, σε συνάρτηση με τα διαλαμβανόμενα στον φάκελο του αιτήματος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, σε συνέχεια του οποίου εξεδόθη η υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφαση της Αρχής, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.1 Δια της υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφασης της Αρχής, παρασχέθηκε στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας σύμφωνη γνώμη για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περιπτ. γ' ν. 4412/2016, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών και ειδικότερα από 01.01.2019 έως 30.06.2019. Η προϋπολογισθείσα αξία της σύμβασης, για την οποία χορηγήθηκε σύμφωνη γνώμη από την Αρχή, ανήρχετο στο ποσό των ευρώ 104.838,71 χωρίς Φ.Π.Α.

1.2 Σχετικά με την παροχή σύμφωνης γνώμης δια της υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφασης, επισημαίνονται συνοπτικά τα ακόλουθα:

1.3 Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας είχε αναθέσει σύμβαση υπηρεσιών καθαριότητας, η διάρκεια της οποίας έληξε την 31.12.2018. Κατόπιν επανειλημμένων αιτημάτων από πλευράς Πανεπιστημίου Μακεδονίας, για την έγκριση δαπάνης των αναγκών του σε καθαριότητα για τα έτη 2019-2020, (Α.Π. 50/05.09.2017, Α.Π. 3176/27.02.2018, Α.Π. 3476/22.03.2018, Α.Π. 3633/03.04.2018 και Α.Π. 671/27.09.2018), καθώς και σχετικής επιστολής (Α.Π. 1042/10.11.2017), το αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ενέκρινε, δια της με Α.Π. 166410/05.10.2018 απόφασης, τη δαπάνη για την ανάληψη υποχρέωσης «συνολικού ποσού ευρώ 520.000,00 συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., επιμεριζόμενο κατ' έτος στο ποσό των ευρώ 260.000,00 συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.».

1.4 Σε συνεδρίαση που έλαβε χώρα την 19.11.2018 (θέμα ένατο), το Πρυτανικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου αποφάσισε, κατόπιν του σχετικού 16.11.2018/275 υπηρεσιακού σημειώματος του αρμοδίου Τμήματος Προμηθειών, την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, για

λόγους κατεπείγουσας ανάγκης, «για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του Πανεπιστημίου με τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων, βάσει της περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 32 ν. 4412/2016 (Α 147), για χρονικό διάστημα έξι μηνών, ήτοι από 01.01.2019 έως 30.06.2019», και ενέκρινε την αποστολή της απόφασης αυτής, με όλο το υποστηρικτικό υλικό στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., προκειμένου να εκδοθεί σύμφωνη γνώμη, κατ' εφαρμογή των αναφερομένων στις διατάξεις του ν. 4013/2011.

1.5 Σε συνέχεια του ως άνω αιτήματος εξεδόθη η υπ' αριθμ. Δ132/2018 σύμφωνη γνώμη της Αρχής, δια της οποίας έγινε δεκτό το αίτημα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Σύμφωνα με το διατακτικό της απόφασης, παρασχέθηκε σύμφωνη γνώμη της Αρχής «*επί του αιτήματος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ (δδ) του ν. 4013/2016, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, για σύναψη σύμβασης αναδόχου υπηρεσιών καθαριότητας, για την κάλυψη των αναγκών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών και ειδικότερα από 01.01.2019 έως 30.06.2019, προϋπολογισθείσας αξίας € 104.838,71 χωρίς Φ.Π.Α., βάσει της περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 32 ν. 4412/2016, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.*»

1.6 Το παρόν αίτημα, κατά τη ρητή νομική βάση του άρθρου 32 παρ. 2 περιπτ. γ' ν. 4412/2016, αφορά στην παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, για διάστημα τριών μηνών, αρχής γενομένης την 1η Ιουλίου 2019. Σημειώνεται ότι επί του κειμένου του με Α.Π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3227/12.06.2019 αρχικώς υποβληθέντος αιτήματος, περιλαμβάνονται αναλυτικοί, ανά μήνα εργασίας, πίνακες απασχόλησης του προσωπικού που είναι απαραίτητο για την κάλυψη των αναγκών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, καθώς και πίνακας εργατικού κόστους, προς τεκμηρίωση της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει το εν λόγω Πανεπιστήμιο.

1.7 Όπως προκύπτει από τον φάκελο του αιτήματος, μετά την υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφαση της Αρχής, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας προκήρυξε (αριθμ. προκήρυξης 23/2019), ανοικτό διεθνή ηλεκτρονικό διαγωνισμό, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής, για την ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαρισμού των χώρων του, διάρκειας από 01.07.2019 έως 31.12.2020, εκτιμώμενης αξίας 314.516,13 χωρίς Φ.Π.Α. (390.000,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.). Ο εν λόγω διαγωνισμός απεστάλη στην Επίσημη Εφημερίδα Εκδόσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης την 19.01.2019 και καταχωρήθηκε στο ΚΗ.Μ.ΔΗ.Σ. και στο Ε.ΣΗ.ΔΗ.Σ. την 22.01.2019.

1.8 Με την υπ' αριθμ. 20/ θέμα 2ο / 13.05.2019 απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος ο «Στεφανίδης Κωνσταντίνος».

1.9 Εν συνεχεία η εταιρία με την επωνυμία «ΙΠΙΡΟΤΙΚΙ SERVICES ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ» άσκησε την

24.05.2019, ενώπιον της Ανεξάρτητης Αρχής Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.), προδικαστική προσφυγή κατά της ως άνω απόφασης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, και αιτήθηκε την αναστολή της προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας, έως την έκδοση απόφασης της Α.Ε.Π.Π.

1.10 Όπως προκύπτει από το με Α.Π. 3457/26.06.2019 σχετικό, ημερομηνία εξέτασης της εν λόγω προσφυγής ορίστηκε η 02.07.2019, ενώ δεν εκδόθηκε από την Α.Ε.Π.Π. πράξη επιβολής προσωρινών μέτρων έως την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 2 περ. α' και β' του ν. 4441/2016, οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του ν. 4412/2016, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής.

3. Το Άρθρο 5 ν. 4412/2016 «Κατώτατα όρια» (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170) ορίζει ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, τα ακόλουθα:

« {...} β) 135.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα {...}».

Τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στις ως άνω περιπτώσεις α', β' και γ' ισχύουν, εφόσον δεν έχουν αναθεωρηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/ 24/ΕΕ».

4. Το Άρθρο 6 ν. 4412/2016 «Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης» (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζει ότι «1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας

σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης {...} 2. Όταν αναθέτουσα αρχή αποτελείται από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλες τις χωριστές επιχειρησιακές μονάδες. Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, όταν μία χωριστή επιχειρησιακή μονάδα είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, η αξία των συμβάσεων μπορεί να υπολογίζεται στο επίπεδο της συγκεκριμένης μονάδας. {...} 3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. 4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού {...} 11. Όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή οι οποίες προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης:

α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ίδιου τύπου οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, ει δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης·

β) είτε η εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες {...}».

5. Το Άρθρο 26 ν. 4412/2016 «Επιλογή των διαδικασιών» (άρθρο 26 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζει ότι «6. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 32, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να προσφεύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ή διαγωνισμό».

6. Σύμφωνα με το άρθρο 32 «Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση» (άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ): «1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. 2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: {...} γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή

ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».

7. Το άρθρο 61 του ν. 4412/2016 ορίζει: «1. Για συμβάσεις άνω των ορίων, ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης ή της προκαταρκτικής προκήρυξης, όταν η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26. 2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση. Η πρόσκληση του προηγούμενου εδαφίου δεν απαιτείται να αναρτηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ. 3. Ως χρόνος έναρξης ενός διαγωνισμού μελετών, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού μελετών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 4. Για συμβάσεις κάτω των ορίων αντί των παραγράφων 1 έως 3, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 120».

8. Το Άρθρο 23 Ονοματολογίες (άρθρο 23 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζει ότι «οποιοσδήποτε αναφορές σε ονοματολογίες στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων γίνονται με τη χρήση του «Κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)», όπως εγκρίθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Νοεμβρίου 2002, για το κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (L 340)».

9. Το άρθρο 376 ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και σε όλους τους διαγωνισμούς μελετών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 3 έως 221), {...} και η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με τα άρθρα 61, 120, 290 και 330 αντίστοιχα, λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου {...}».

10. Το άρθρο 379 ν. 4412/2016, ως ισχύει, ορίζει ότι: «1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του {...}».

11. Το Προσάρτημα Α [Παραρτήματα Ι έως ΧΙV του Βιβλίου Ι (Οδηγία 2014/24/ΕΕ)], ορίζει, στο Παράρτημα Ι, τις Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές για την Ελλάδα. Στην περίπτωση 29 του ως άνω Παραρτήματος, ορίζεται ότι το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αποτελεί Κεντρική Κυβερνητική Αρχή.

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

12. Όπως προκύπτει από τα διαλαμβανόμενα στον φάκελο του αιτήματος, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας επικαλείται ρητώς, ως νομική βάση, το άρθρο 32 παρ. 2 περιπτ. γ' ν. 4412/2016, ενώ περαιτέρω επικουρικώς «*την επέκταση της τρέχουσας σύμβασης για τρεις (3) τουλάχιστον μήνες (Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος 2019)*», με την πρόβλεψη ότι «*σε κάθε περίπτωση όμως η ισχύς της προαναφερόμενης επέκτασης, κατ' εφαρμογή των αναφερομένων στην υπ' αριθμ. Δ132/2018 Σύμφωνη Γνώμη, θα διακοπεί με την υπογραφή της σύμβασης που θα προκύψει στο πλαίσιο του εν εξελίξει υπ' αριθμ. 23/18 διαγωνισμού*».

13. Σύμφωνα με τα υποβληθέντα στοιχεία του φακέλου του υπό εξέταση αιτήματος διαπραγμάτευσης, προκύπτουν τα εξής:

Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει, μέσω διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση διαγωνισμού, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ανέρχεται στο ποσό των ευρώ 40.157,06 χωρίς Φ.Π.Α. το οποίο αποτελεί περαιτέρω μέρος του συνολικού προϋπολογισμού ευρώ 314.157,13 χωρίς Φ.Π.Α. για χρονικό διάστημα από 01.07.2019 έως 31.12.2020. Συνεπώς, δεδομένης της υπαγωγής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στις Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές (Παράρτημα Ι Προσαρτήματος Α ν. 4412/2016), της φύσης της υπό ανάθεση σύμβασης ως σύμβαση (γενικών) υπηρεσιών και του οριζομένου, κατ' άρθρο 5 Βιβλίου Ι, κατωτάτου ορίου υπαγωγής στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, στο ποσό των ευρώ 135.000,00 χωρίς Φ.Π.Α., συντρέχει αρμοδιότητα της Αρχής για έκδοση γνώμης.

14. Αναφορικά με το υποβληθέν αίτημα για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης, υπό την έννοια του άρθρου 32 παρ. 2 περιπτ. γ ν. 4412/2016, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις, όπως ενσωματώθηκαν με τα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2014/24/ΕΕ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου

1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

15. Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή του άρθρου 32 περ. 2 υποπερ. γ' πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις :

i) ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,

ii) ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,

iii) ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και

v) ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

16. Στο πλαίσιο προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης, επισημαίνεται ότι οι αναθέτουσες αρχές διαθέτουν μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική τους ευθύνη. Οι σχετικές αποφάσεις πρέπει να φέρουν πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία. Περαιτέρω, όταν αναθέτουσα αρχή προσφεύγει για δεύτερη φορά στην εξαιρετική διαδικασία, τότε δεν αρκεί η αναφορά στους λόγους που την οδήγησαν να προσφύγει για πρώτη φορά στη διαδικασία, αλλά πρέπει να βεβαιώνεται αιτιολογημένα ότι οι ανωτέρω λόγοι (αρχικοί ή νέοι) συντρέχουν και για την εκ δευτέρου προσφυγή στη διαδικασία (ΣτΕ 1747/2011).

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν δεν πληρούται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

17. Εν προκειμένω, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

i) ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες :

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο υπό εξέταση αίτημα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, η κατεπείγουσα ανάγκη η οποία επιτάσσει την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, αφορά στο γεγονός ότι η σύμβαση που συνήφθη σε συνέχεια της υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφασης της Αρχής, εξέπνευσε την 30.06.2019.

Ειδικότερα, στο υπ' αριθμ. 37/25.06.2019 πρακτικό Πρυτανικού Συμβουλίου αναφέρονται τα ακόλουθα, σχετικά με την πλήρωση της προϋπόθεσης περί ύπαρξης κατεπείγουσας ανάγκης: «α) *Ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες: Η εν λόγω διαπραγμάτευση αφορά υπηρεσίες καθαριότητας οι οποίες είναι απολύτως αναγκαίες για την εύρυθμη λειτουργία του ιδρύματος και την διατήρηση των στοιχειωδών κανόνων υγιεινής και πρέπει κατεπειγόντως να παρασχεθούν στο Πανεπιστήμιο από την 1η Ιουλίου 2019 δεδομένου ότι η ισχύουσα σύμβαση παροχής των υπηρεσιών καθαριότητας εκπνέει στις 30.06.2019.*»

Όπως προκύπτει από τη φύση της προς ανάθεση σύμβασης, η οποία αφορά στην καθαριότητα των χώρων του Πανεπιστημίου, καθώς και της λήξης της ισχύουσας σύμβασης, η οποία συνήφθη κατόπιν της Δ132/2018 απόφασης της Αρχής, για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, την 30.06.2019, θεμελιώνεται ο κατεπείγων χαρακτήρας της ανάγκης ανάθεσης της εν λόγω υπηρεσίας, καθώς το Πανεπιστήμιο ευρίσκεται στον άμεσο κίνδυνο να μη δύναται να καλύψει τις ανάγκες του σε καθαριότητα.

ii) ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι ο λόγος που επικαλείται το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ως απρόβλεπτη περίπτωση, αφορά στην άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της υπ' αριθμ. 20/ Θέμα 2^ο / 13.05.2019 απόφασης της Συγκλήτου, δια της οποίας ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος ο Στεφανίδης Κωνσταντίνος.

Προς τούτο αναφέρονται τα εξής στο αρχικώς υποβληθέν αίτημα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας : «ο νέος {...} διαγωνισμός που προκηρύχθηκε βάσει της υπ' αριθμ. 9/10.12.2018 απόφασης της Συγκλήτου του Ιδρύματος για το χρονικό διάστημα από 01.07.2019 έως 31.12.2020 δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα και δεν έχει λάβει χώρα η υπογραφή της σχετικής σύμβασης, διότι επί της υπ' αριθμ. 10/13.05.2019 απόφασης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου με την οποία ανακηρυσσόταν προσωρινός ανάδοχος του εν λόγω διαγωνισμού ο κ. Στεφανίδης Κωνσταντίνος, ασκήθηκε ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) προδικαστική προσφυγή η ημερομηνία εξέτασης της οποίας δεν έχει ακόμη ορισθεί».

Επιπλέον, στο υπ' αριθμ. 37/25.06.2019 πρακτικό Πρυτανικού Συμβουλίου αναφέρονται τα ακόλουθα σχετικά με την πλήρωση της προϋπόθεσης της απρόβλεπτης περίπτωσης: «{...} β)

Υπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης: Όπως ήδη προαναφέρθηκε στο πλαίσιο του εν εξελίξει διαγωνισμού υποβλήθηκε προδικαστική προσφυγή η εξέταση της οποίας ορίστηκε για την 2α Ιουλίου 2019.»

Σύμφωνα με το με Α.Π. 3457/26.06.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το οποίο συνοδεύει το πρακτικό Πρυτανικού Συμβουλίου, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αναφέρει περαιτέρω τα εξής:

«(σ)ας ενημερώνουμε επιπλέον ότι η προδικαστική προσφυγή που έχει ασκηθεί στο πλαίσιο του εν εξελίξει διαγωνισμού παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, πρόκειται να εκδικαστεί από το 8ο κλιμάκιο της ΑΕΠΠ στις 2/7/2019, ενώ δηλαδή θα έχει ήδη λήξει η τρέχουσα σύμβαση (30.6.2019). Το αίτημα αναστολής της διαγωνιστικής διαδικασίας που υπέβαλε η προσφεύγουσα, δεν έγινε δεκτό από την ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τη Γραμματέα του 8ου Κλιμακίου, ωστόσο η Αναθέτουσα Αρχή, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης, δεν έχει προχωρήσει στην αποστολή πρόσκλησης στον προσωρινό ανάδοχο για προσκόμιση δικαιολογητικών κατακύρωσης, εν αναμονή της εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής.»

Σε ό,τι αφορά στην έννοια της «απρόβλεπτης περίπτωσης», επισημαίνονται τα εξής:

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου. Επιπλέον, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται ως τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά, με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. μεταξύ πολλών ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008). Σημειώνεται περαιτέρω η κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι γεγονότα, όπως η προσεχής λήξη ισχύος συμβάσεων υπηρεσιών, ή η ανάγκη παροχής των σχετικών υπηρεσιών για την εύρυθμη λειτουργία του φορέα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν απρόβλεπτες περιστάσεις (βλ. ενδεικτικά ΕΣ Τμ. VI 93/2011, 91/2007, Κλ. Ζ 264/2010, Κλ. ΣΤ 205/2007, Τμ. VI 58/2005, 91/2007, 19/2009).

Στο πλαίσιο εξετάσεως της συνδρομής της κατεπείγουσας ανάγκης προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, επισημαίνεται το γεγονός ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας (βλ. απόφαση 1747/2011, σκ. 7), «δε συνιστά απρόβλεπτο γεγονός που θα δικαιολογούσε κατ' εξαίρεση, την επιλογή από τη Διοίκηση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση το γεγονός της άσκησης των προβλεπόμενων εκ του νόμου ένδικων μέσων παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας.»

Κατά συνέπεια, απρόβλεπτη περίπτωση νοείται ως έκτακτο και ασυνήθιστο γεγονός που αντικειμενικά δεν ήταν σε θέση να προβλεφθεί σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής. Στο πλαίσιο αυτό, και υπό το πρίσμα της προαναφερθείσας νομολογίας,

δέον όπως κριθεί κατά πόσον η άσκηση προδικαστικής ένστασης, της οποίας η εξέταση ορίστηκε μετά τη λήξη της σύμβασης που συνήφθη κατόπιν διαπραγμάτευσης, συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση κατά τα ανωτέρω, γεγονός που διαφαίνεται ότι δε συντρέχει.

iii) ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη

Σύμφωνα με την τεκμηρίωση της εν λόγω περίπτωσης, στο πρακτικό του Πρυτανικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας:

«δ) {...} Το Πανεπιστήμιο ως αναθέτουσα αρχή εγκαίρως και με τη μέγιστη δυνατή επιμέλεια κινήθηκε για την ολοκλήρωση του προαναφερόμενου υπ' αριθμ. 23/18 διαγωνισμού και σε καμιά περίπτωση δεν θα μπορούσε να καθορίσει ή να επηρεάσει τα δικαιώματα των συμμετασχόντων σε αυτόν ως προς την άσκηση ένδικων μέσων. Κατά συνέπεια, η μη ολοκλήρωση του διαγωνισμού μέχρι και την 30η Ιουνίου 2019 δεν οφείλεται σε λόγους που άπτονται της σφαίρας ευθύνης του Πανεπιστημίου.»

Συναφώς υπογραμμίζεται ότι η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής, η άσκηση αυτής, καθώς και η προθεσμία άσκησης της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων κωλύουν αποκλειστικά και μόνο τη σύναψη της σύμβασης και όχι την εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας κατά τα λοιπά, σύμφωνα με το άρθρο 364, εκτός και αν έχει εκδοθεί απόφαση προσωρινών μέτρων, σύμφωνα με το άρθρο 366. (βλ. και ΣτΕ 745/2011 και 241/2011). Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, και ιδίως το με Α.Π. 3457/26.06.2019 υποβληθέν, «(τ)ο αίτημα αναστολής της διαγωνιστικής διαδικασίας που υπέβαλε η προσφεύγουσα, δεν έγινε δεκτό από την ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τη Γραμματέα του 8ου Κλιμακίου, ωστόσο η Αναθέτουσα Αρχή, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης, δεν έχει προχωρήσει στην αποστολή πρόσκλησης στον προσωρινό ανάδοχο για προσκόμιση δικαιολογητικών κατακύρωσης, εν αναμονή της εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής.»

Κατόπιν των ανωτέρω, προκύπτει ότι το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας δεν προέβη σε συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας, εν προκειμένω σε κλήση του προσωρινού αναδόχου για υποβολή δικαιολογητικών κατακύρωσης, λόγω της άσκησης προδικαστικής προσφυγής, παρά το γεγονός ότι δεν εκδόθηκε από την ΑΕΠΠ απόφαση επί προσωρινών μέτρων, επιφέροντας περαιτέρω καθυστέρηση της ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι όταν πρόκειται για πάγιες και διαρκείς ανάγκες, όπως στην προκειμένη περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προγραμματίζει έγκαιρα τις προπαρασκευαστικές του διαγωνισμού ενέργειες, συνεκτιμώντας τυχόν καθυστερήσεις ιδίως στην περίπτωση που απαιτούνται εγκριτικές διαδικασίες άλλων οργάνων. Εν προκειμένω

επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από το ιστορικό (ανωτέρω υπό σημεία 5 και 9), την 05.10.2018 το αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων ενέκρινε τη δαπάνη για την ανάληψη υποχρέωσης ώστε να εκκινήσει η διενέργεια ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας για την κάλυψη των εν λόγω αναγκών και το Πανεπιστήμιο προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό περί το πρώτο εικοσαήμερο του Ιανουαρίου 2019 (αποστολή της προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα Εκδόσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης την 19.01.2019) ήτοι τρεις μήνες μετά την έκδοση της απόφασης έγκρισης δαπάνης.

iv) ως προς το ότι η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης θα λάβει χώρα στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Σύμφωνα με την τεκμηρίωση της εν λόγω περίπτωσης, στο πρακτικό του Πρυτανικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, εκτιμάται ότι «ε) {...} ο χρόνος ολοκλήρωσης που απαιτείται για την ολοκλήρωση του υπ' αριθμ. 23/18 διαγωνισμού καταλαμβάνει χρονικό διάστημα τριών (3) τουλάχιστον μηνών. Βάσει της ανωτέρω εκτίμησης η αιτούμενη διαπραγμάτευση αναφέρεται στο ίδιο, τουλάχιστον, χρονικό διάστημα ή μέχρι την ολοκλήρωση του εν εξελίξει διαγωνισμού.»

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, διαφαίνεται ότι το Πανεπιστήμιο προτίθεται να αναθέσει υπηρεσίες καθαριότητας, για περίοδο τριών (3) μηνών, ή έως την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας που προκηρύχθηκε με την υπ' αριθμ. 23/2019 προκήρυξη.

Σύμφωνα με το αρχικώς υποβληθέν αίτημα, στο χρονικό διάστημα των τριών (3) μηνών εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί ο εν εξελίξει διαγωνισμός, και θα έχουν διενεργηθεί οι αναγκαίες ενέργειες ότι «εκδίκαση της προδικαστικής προσφυγής από την ΑΕΠΠ, κοινοποίηση αυτής, πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης από τον προσωρινό ανάδοχο του διαγωνισμού, έκδοση σχετικής απόφασης από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου, κοινοποίηση αυτής, πρόσκληση για υπογραφή σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι δεν θα ασκηθούν επιπρόσθετα δικαστικά μέσα.»

Κατόπιν των ως άνω αναφερθέντων, διαφαίνεται ότι, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, το αιτούμενο χρονικό διάστημα των τριών μηνών, ενδέχεται να μην είναι επαρκές για την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας.

18. Ως προς την επικουρική βάση του αιτήματος

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στον φάκελο του αιτήματος, ως τροποποιήθηκε, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αιτείται επικουρικώς την «επέκταση της τρέχουσας σύμβασης για τρεις (3) τουλάχιστον μήνες (Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος 2019), σε κάθε περίπτωση όμως η ισχύς της προαναφερόμενης επέκτασης, κατ' εφαρμογή των αναφερομένων στην υπ' αριθμ. Δ132/2018 Σύμφωνη Γνώμη, θα διακοπεί με την υπογραφή της σύμβασης που θα προκύψει στο πλαίσιο του εν εξελίξει υπ' αριθμ. 23/18 διαγωνισμού».

Περαιτέρω, προς τεκμηρίωση του επικουρικού αιτήματός του, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αναφέρει τα ακόλουθα: «ο νέος όμως υπ' αριθμ. 23/18 διαγωνισμός που προκηρύχθηκε βάσει της υπ' αριθμ. 9/10.12.2018 απόφασης της Συγκλήτου του Ιδρύματος για το χρονικό διάστημα από 01.07.2019 έως 31.12.2020 δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα και δεν έχει λάβει χώρα η υπογραφή της σχετικής σύμβασης, διότι επί της υπ' αριθμ. 20/13.05.2019 απόφασης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου με την οποία ανακηρυσσόταν προσωρινός ανάδοχος του εν λόγω διαγωνισμού ο κ. Στεφανίδης Κωνσταντίνος ασκήθηκε ενώπιο της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) προδικαστική προσφυγή η ημερομηνία εξέτασης της οποίας δεν έχει ακόμη ορισθεί.

Βάσει των ανωτέρω, συντρέχει λόγος ενεργοποίησης της πρόβλεψης που περιλαμβάνεται στο σκεπτικό της υπ' αριθμ. 10/19.11.2018 απόφασης του Πρυτανικού Συμβουλίου και στην υπ' αριθμ. Δ132/2018 Σύμφωνη Γνώμη της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ήτοι ότι η ισχύς της τρέχουσας σύμβασης που συνήφθη σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 θα διακοπεί μόνο στην περίπτωση υπογραφής σύμβασης που θα προκύψει στο πλαίσιο του εν εξελίξει υπ' αριθμ. 23/18 διαγωνισμού. Η ενεργοποίηση της προαναφερόμενης πρόβλεψης συνίσταται στην επέκταση του χρόνου ισχύος της τρέχουσας σύμβασης μέχρι και την ολοκλήρωση του εν εξελίξει διαγωνισμού ο οποίος εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί περί τα τέλη Σεπτεμβρίου (εκδίκαση της προδικαστικής προσφυγής από την ΑΕΠΠ, κοινοποίηση αυτής, πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης από τον προσωρινό ανάδοχο του διαγωνισμού, έκδοση σχετικής απόφασης από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου, κοινοποίηση αυτής, πρόσκληση για υπογραφή σύμβασης) και με την προϋπόθεση ότι δε θα ασκηθούν επιπρόσθετα δικαστικά μέσα.

Περαιτέρω, το περιεχόμενο της προαναφερόμενης πρόβλεψης, ότι αποτελεί δηλαδή δυνατότητα επέκτασης της ισχύουσας σύμβασης, δεν επιδέχεται διαφορετικής ερμηνείας, διότι ο νέος διαγωνισμός αφορά κατ' ανώτατο όριο το διάστημα από 01.07.2019 έως 31.12.2020, ενώ η τρέχουσα σύμβαση το διάστημα από 01.01.2019 έως 30.06.2019, ήτοι αφορά το διάστημα που σύμφωνα με τα όσα γίνονται αποδεκτά στη Σύμφωνη Γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ θα απαιτούνταν, κατ' ελάχιστον, για την ολοκλήρωση του νέου διαγωνισμού. Κατά συνέπεια, η πρόβλεψη περί διακοπής της τρέχουσας σύμβασης στην περίπτωση υπογραφής νέας δεν μπορεί να αφορά χρονικό σημείο προγενέστερο της 30ης Ιουνίου 2019, διότι η έναρξη της νέας σύμβασης είχε προσδιοριστεί από την οικεία διακήρυξη και ήταν το νωρίτερο η 1η Ιουλίου 2019. Δια των ανωτέρω, αναμφισβόλως, καταδεικνύεται ότι η πρόβλεψη περί διακοπής της τρέχουσας σύμβασης δεν δύναται να αφορά χρονικό σημείο προγενέστερο της λήξης αυτής αλλά μόνο μεταγενέστερο και υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει λάβει χώρα η υπογραφή νέας σύμβασης στο πλαίσιο του εν εξελίξει διαγωνισμού {...}»

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω παρατεθέντα, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αιτείται την επέκταση του χρονικού διαστήματος των έξι (6) μηνών ήτοι από 01.01.2019 έως 30.06.2019, το οποίο είχε οριστεί ως το αναγκαίο μέτρο για την κάλυψη των αναγκών του Πανεπιστημίου σε καθαριότητα, σύμφωνα με την Δ132/2018 απόφαση της Αρχής.

Στο σημείο αυτό επισημαίνονται τα κάτωθι:

i. Σύμφωνα με το διατακτικό της υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφασης, η Αρχή παρείχε σύμφωνη γνώμη «*επί του αιτήματος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ (δδ) του ν. 4013/2016, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, για σύναψη σύμβασης αναδόχου υπηρεσιών καθαριότητας, για την κάλυψη των αναγκών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών και ειδικότερα από 01.01.2019 έως 30.06.2019, προϋπολογισθείσας αξίας € 104.838,71 χωρίς Φ.Π.Α., βάσει της περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 32 ν. 4412/2016, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.*»

ii. Στο οικείο, περί εξέτασης της προϋπόθεσης περί αναγκαίου μέτρου, σημείο της Δ132/2018 απόφασης (σελ. 9), αναφέρεται ότι «το Πανεπιστήμιο προτίθεται να αναθέσει υπηρεσίες καθαριότητας, για περίοδο έξι μηνών, ή έως να ανακηρυχθεί ο ανάδοχος της διαδικασίας του διαγωνισμού, του οποίου επίκειται η προκήρυξη, σύμφωνα με τη σχετική δήλωση του Πανεπιστημίου, ήτοι στο μέτρο του απολύτως αναγκαίου».

Περαιτέρω, στο ίδιο ως άνω σημείο αναφέρεται ότι «*σύμφωνα με την τεκμηρίωση της εν λόγω περίπτωσης, στο υπηρεσιακό σημείωμα του Τμήματος Προμηθειών προς το Πρυτανικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, εκτιμάται ότι «ο χρόνος ολοκλήρωσης του υπό προκήρυξη νέου διαγωνισμού καταλαμβάνει χρονικό διάστημα έξι (6) περίπου μηνών. Βάσει της ανωτέρω αιτιολογημένης εκτίμησης, η παρούσα διαπραγμάτευση αναφέρεται στο ίδιο χρονικό διάστημα. Ο προϋπολογισμός δε αυτής, όπως καταγράφεται παρακάτω ακολουθεί τις επιταγές του σχεδιασμού στον οποίο είχε προβεί το Πανεπιστήμιο κατά τον χρόνο αποστολής του αιτήματος έγκρισης προσυπολογιζόμενης δαπάνης προς τον αρμόδιο Υπουργό. Η σύμβαση που θα συναφθεί με τον νυν ανάδοχο των υπηρεσιών καθαριότητας του Πανεπιστημίου, θα καταλαμβάνει χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών και σε κάθε περίπτωση η ισχύς της θα διακοπεί με την υπογραφή της σύμβασης που θα προκύψει στο πλαίσιο του υπό προκήρυξη διαγωνισμού. Η προϋπολογισθείσα δαπάνη της σύμβασης αυτής, θα ανέρχεται στο ποσό των 130.000,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. {...}».*

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, διαφαίνεται ότι το Πανεπιστήμιο προτίθεται να αναθέσει υπηρεσίες καθαριότητας, για περίοδο έξι μηνών, ή έως να ανακηρυχθεί ο ανάδοχος της διαδικασίας του διαγωνισμού, του οποίου επίκειται η προκήρυξη, σύμφωνα με τη σχετική δήλωση του Πανεπιστημίου, ήτοι στο μέτρο του απολύτως αναγκαίου.»

iii. Όπως προκύπτει από το διατακτικό της υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφασης, η Αρχή παρείχε σύμφωνη γνώμη προς το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, για χρονικό διάστημα 6 μηνών. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τα προαναφερθέντα, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας συνάγει, εκ της αναφοράς, στο σκεπτικό της απόφασης, της πρόβλεψης λήξης της σύμβασης που επρόκειτο να συναφθεί κατόπιν διενέργειας διαπραγμάτευσης, με την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, ότι το χρονικό διάστημα των έξι μηνών δεν ήτο το απώτατο όριο χορήγησης της σύμφωνης γνώμης της Αρχής.

Οι ισχυρισμοί αυτοί παρίστανται μη βάσιμοι για τους κάτωθι λόγους:

Κατά πρώτο λόγο, η χρονική διάρκεια της κάλυψης αναγκών, μέσω της εξαιρετικής διαδικασίας της διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, πρέπει να είναι ρητώς και σαφώς ορισμένη, ώστε να καθίσταται δυνατή η εξέταση της πλήρωσης του κατά πόσον αυτή ζητείται στο μέτρο του απολύτως αναγκαίου. Σε περίπτωση που η κάλυψη αναγκών μέσω της εν λόγω εξαιρετικής διαδικασίας συνέχεται με την ολοκλήρωση (συνήθους) διαγωνιστικής διαδικασίας, τυχόν πρόβλεψη στο αίτημα φορέα περί λήξης της σύμβασης κατόπιν διαπραγμάτευσης άμα τη ολοκλήρωσεί αυτής, νοείται ως πρόβλεψη περί της λήξης σύμβασης προ του απωτάτου ορίου που έχει αιτηθεί ο φορέας για την κάλυψη των αναγκών του μέσω διαπραγμάτευσης.

Όπως προκύπτει από το αίτημα του Πανεπιστημίου, σε συνέχεια του οποίου εξεδόθη η υπ' αριθμ. Δ132/2018 απόφαση, η ανάθεση της σύμβασης σε συνέχεια προσφυγής σε διαπραγμάτευση αφορούσε στο χρονικό διάστημα των έξι μηνών, ενώ επιπροσθέτως τόσο εκ των αναφερομένων στο κείμενο της απόφασης, όσο και στο αίτημα του Πανεπιστημίου, ως ανωτέρω παρατίθεται, προκύπτει ότι το αίτημα υπεβλήθη και εξετάστηκε, ως προς το αναγκαίο αυτού μέτρο, για το ίδιο χρονικό διάστημα, η δε αναφορά *«και σε κάθε περίπτωση η ισχύς της θα διακοπεί με την υπογραφή της σύμβασης που θα προκύψει στο πλαίσιο του υπό προκήρυξη διαγωνισμού»*, δεν είναι δυνατόν να ερμηνευθεί ώστε να νοείται ως χορήγηση σύμφωνης γνώμης έως του αορίστου γεγονότος της ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας, αλλά, αντίθετα, ως όρος περί προγενέστερης, της εξαμήνου διάρκειας, λύσης της σύμβασης κατόπιν της διαπραγμάτευσης. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το διατακτικό της ως άνω απόφασης, η σύμφωνη γνώμη αφορούσε στο χρονικό διάστημα των έξι μηνών, του οποίου η λήξη ορίστηκε την 30.06.2019.

iv. Ως προελέχθη στο περί εξέτασης της πλήρωσης των όρων της περ. γ παρ. 2 άρθρου 32 ν. 4412/2016, σημείο, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, κατόπιν παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκήρυξε διαγωνισμό για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας, της οποίας η ισχύς ορίστηκε να ισχύει από την 01.07.2019, ήτοι μετά το πέρας της εξαμήνου διάρκειας της σύμβασης που συνήφθη κατόπιν της διαπραγμάτευσης. Συνεπώς, εκ της εν λόγω ενέργειας του Πανεπιστημίου, κατέστη άνευ αντικειμένου η πρόβλεψη περί προγενέστερης λύσης της εν λόγω σύμβασης, σύμφωνα με το σκεπτικό της Δ132/2018 απόφασης της Αρχής.

19. Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων κρίνεται ότι:

(α) Ως προς την κύρια νομική βάση του αιτήματος, δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 32 παράγραφος 2, περίπτωση γ΄ του ν. 4412/2016 για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης για την κάλυψη των αναγκών του Πανεπιστημίου σε καθαριότητα, για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών και ειδικότερα από 01.07.2019 έως 30.09.2019, προϋπολογισθείσας αξίας € 40.157,06 χωρίς Φ.Π.Α. και

(β) ως προς την επικουρική βάση, μη νομίμως και με εσφαλμένη αιτιολογία γίνεται επίκληση ενεργοποίησης πρόβλεψης που περιλαμβάνεται στο σκεπτικό της υπ΄ αριθμ. 10/19.11.2018 απόφασης του Πρυτανικού Συμβουλίου και στην υπ΄ αριθμ. Δ132/2018 Σύμφωνη Γνώμη της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία, κατά την προδήλως εσφαλμένη ανάγνωση των αιτούντων, συνίσταται στην πέραν των άνω έξι μηνών επέκταση του χρόνου ισχύος της τρέχουσας σύμβασης μέχρι και την ολοκλήρωση του εν εξελίξει διαγωνισμού που εκτιμάται, κατά τους αιτούντες, ότι θα ολοκληρωθεί περί τα τέλη Σεπτεμβρίου 2019.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Αρχή:

ομόφωνα αποφασίζει την απόρριψη του αιτήματος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και την μη παροχή σύμφωνης γνώμης, τόσο μετά από έλεγχο της κύριας βάσης του αιτήματος, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση για την ανάθεση συμβάσεων με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για την κάλυψη των αναγκών του Πανεπιστημίου, για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών και ειδικότερα από 01.07.2019 έως 30.09.2019, προϋπολογισθείσας αξίας € 40.157,06 χωρίς Φ.Π.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν.4412/2016, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων, όσον και μετά από έλεγχο της επικουρικής βάσης, λόγω μη νομίμου και επί τη βάσει εσφαλμένης αιτιολογίας προβολής των σχετικών λόγων.

Αθήνα, 2 Ιουλίου 2019

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης